

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for funksjonelle mage-tarmsykdommer		
Lokalisering:	Helse Bergen HF		
<p>Tjenestens innhold: <i>Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.</i></p>			
<p>Ja Nei Ikke oppgitt</p>			
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
<p>Kommentar:</p> <p>Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.</p>			
<p>Kvalitetssystem: <i>Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.</i></p>			
<p>Ja Nei Ikke oppgitt</p>			
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?	X		
<p>Kommentar:</p> <p>Det fremgår av årsrapporten at tjenesten har etablert et lokalt kvalitetsregister og det jobbes for å utvide dette. Det omtales også andre tiltak for å få nasjonal oversikt. Tjenesten er i gang.</p>			

Det vises til direktoratets tilbakemelding ved fjorårets evaluering.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?		X	

Kommentar:

Det rapporteres om stor forskningsproduksjon. Det vises til en rekke publisert vitenskapelige artikler og forskningsprosjekt som pågår. Det fremgår at det jobbes for å få etablert både nasjonale og internasjonale forskernettverk.

Det rapporteres om mange forskningsprosjekt som pågår. Disse har det til felles at de kun involverer egen helseregion. Både den faglige referansegruppen og direktoratet etterlyser bredere deltagelse. Det henstilles om at nye forskningsprosjekt som iverksettes trekker med personell fra andre helseregioner og fra andre deler av helsetjenesten. Begrunnelsen fremgår over.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?		X	

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn- og videreutdanning av helsepersonell og rapporterer om aktivitet knyttet til kompetansespredning til helsepersonell, pasienter, pårørende og allmennheten.

Det er laget en egen IBS-skole som er basert på pasientrettet gruppeundervisning. Tjenesten har etablert en egen nettside.

Det fremgår ikke om tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det vises til direktoratets tilbakemelding ved fjorårets evaluering.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorisont. Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

Ja Nei Ikke oppgitt

Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?		X	
--	--	---	--

Kommentar:

Det fremgår ikke om det er utarbeidet resultatmål for tjenesten.

Det vises til direktoratets tilbakemelding ved fjorårets evaluering.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

Ja Nei Ikke oppgitt

Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar:

Tjenesten har en bredt sammensatt faglig referansegruppe. Referansegruppen har godkjent tjenestens årsrapport og gir en nyttig tilbakemelding.

Denne tjenesten ble etablert i 2014. Mange nye funksjoner skal på plass. Referansegruppen tilbakemeldinger er svært nyttig for de som har ansvar for drift og evaluering av tjenesten. Det er lagt opp til et samarbeid mellom tjenesten og den faglige referansegruppen. I den anledning minner direktoratet om at det er utarbeidet et eget mandat for faglig referansegrupper. Mandatet beskriver intensjon og oppgaver for de faglige referansegruppene.

Veldig stor del av utredning og behandling av funksjonelle mage-tarmsykdommer foregår i

tilknytning til pasientens fastlege eller i samarbeid mellom fastlege og sykehus. Tjenesten bør vurdere om tjenestens faglige referansegruppe bør utvides med en deltager fra primærhelsetjenesten.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Denne tjenesten ble etablert høsten 2014, - 2015 var tjenesten første driftsår.

Det er en rekke funksjoner som nasjonale tjenester må få på plass når de etableres. Denne tjenesten er godt i gang.

Tjenesten bør nå få på plass et kvalitetssystem for å få oversikt over status for utredning og behandling av denne sykdommen, hvilke tiltak som bør iverksettes for å heve kvaliteten og å måle og evaluere effekten av de tiltak som blir iverksatt.

Videre må tjenesten utarbeide en plan for kompetansespredning og resultatmål for tjenesten.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført

250416 ar1